

**CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

PR. 353/30.09.15
CPS, SJ
**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4035 din " 16 " 10. 2015

La nr.353 din 30 septembrie 2015

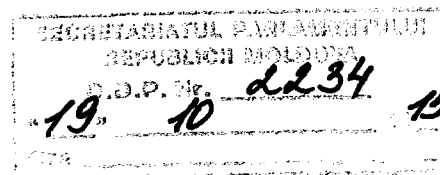
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului legii cu privire la modificarea și completarea articolului 13 din Legea cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat nr.156-XIV din 14.10.1998.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție - 2 file.*

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea art.13 din Legea cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat nr.156-XIV din 14.10.1998

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul urmărește indexarea pensiilor de asigurări sociale de stat semestrial (la 1 aprilie și 1 octombrie) și aplicarea coeficientului de majorare în mărime de 20 la sută din cuantumul calculate, în cazul care cuantumul pensiei calculate este mai mic decât minimul de existență pentru pensionari, calculat pentru anul precedent.

d. Suficiența argumentării. Autorul menționează în nota informativă, că după 1 aprilie 2015 mărimea pensiei pentru unii lucrători (din domeniul agriculturii) este mai redus decât minimul de existență, iar indexarea anuală a pensiilor nu îmbunătățește substanțial situația. Totodată, siguranța socială este afectată de procesele economice de depreciere a monedei naționale, în acest context indexarea pensiilor este necesară pentru menținerea echilibrului social. Apreciem argumentele prezentate concludente, iar proiectul oportun spre promovare.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Fundamentarea economico-financiară lipsește, deși prevederile proiectului presupun cheltuieli financiare. Conform, lit.d), art.20 din Legea cu privire la actele legislative, nota informativă trebuie să includă fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură. Din cele expuse de autor în proiect se prezumă că resursele financiare vor fi asigurate din bugetul public național, însă această incertitudine poate tergiversa aplicarea acestor modificări legislative. Recomandăm autorului identificarea surselor financiare, avizarea Ministerului Finanțelor sau

a Casei Naționale de Asigurări Sociale, după caz pentru a stabili prezența unor astfel de resurse pentru anul 2016.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele persoanelor ce beneficiază de pensii pentru limită de vîrstă, pensii de dizabilitate și pensii de urmaș, prin indexarea semestrială a pensiei și aplicarea coeficientului de majorare în mărime de 20 la sută din cuantumul pensiei calculate, în cazul în care cuantumul pensiei este mai mic decît minimul de existență pentru pensionari, calculat pe anul precedent. Prin urmare, proiectul nu este în detrimentul interesului public general.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act legislativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Lidia Carchilan
Inspector Direcția legislație și expertiză anticorupție
12 Octombrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*